

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoCsp/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120201583
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5120201583.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcu: F. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. X. XXX, štátny občan SR, proti žalovanému: R Collectors s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, Bratislava, IČO: 50 094 297, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 41Csp/10/2020-49 zo dňa 24.06.2020, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 17.03.2017 uzavretej medzi spoločnosťou X. B. T. a žalobcom do právoplatnosti skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, **p o t v r d z u j e .**

Vo zvyšku sa uznesenia súdu prvej inštancie nedotýka.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 17.03.2017 uzavretej medzi spoločnosťou X. B. T. a žalobcom do právoplatnosti skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Taktiež rozhodol, že zamestnávateľ žalobcu: TELETANDEM GM, s. r. o., Dedinská 74, 010 01 Žilina je povinný zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy z dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej dňa 17.03.2017 medzi spoločnosťou X. B., T. a žalobcom.

2. Nárok žalobcu posudzoval podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 329 ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 337 ods. 1, 2, § 391 ods. 1, 2 CSP.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia sa oboznámil s listinnými dôkaznými prostriedkami predloženými žalobcom a subsidiárne s obsahom súdneho spisu v súlade s rozhodnutím odvolacieho súdu. Ďalej uviedol, že zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 1774426639 zo dňa 17.03.2017 mal osvedčené, že táto bola uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a spoločnosťou X. B., T. ako veriteľom. Z dohody o zrážkach zo mzdy mal súd prvej inštancie za osvedčené, že predmetnú dohodu uzavrel žalobca ako dlžník a spoločnosť X. B., T. ako veriteľ na zabezpečenie pohľadávky veriteľa zo zmluvy o úvere č. 1774426639 uzavretej medzi žalobcom a X. B., T. dňa 17.03.2017. Zo žiadosti o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy adresovanej učtárni spoločnosti TELETANDEM GM, s. r. o., Dedinská 74, 010 01 Žilina ako zamestnávateľovi žalobcu žalovaným mal súd prvej inštancie za osvedčené, že žalovaný žiadal zamestnávateľa žalobcu o realizáciu mesačných zrážok dohodnutej mesačnej splátky úveru vo výške 432,74 eur, a to od najbližšieho výplatného termínu žalobcu až do úplného vysporiadania záväzku žalobcu. Napokon z predložených výplatných lístkov žalobcu za mesiace 11/2019 a 12/2019 mal súd prvej inštancie za osvedčené, že zamestnávateľ žalobcu vykonal v uvedených mesiacoch zrážku zo mzdy žalobcu pod položkou „dohoda o zrážke zo mzdy“.

Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že posúdil návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia v intenciách uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 11CoCsp/16/2020-42 a dospel k záveru, že žalobca osvedčil základné skutočnosti svedčiace o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, najmä existenciu právneho vzťahu medzi žalobcom, spoločnosťou X. B., T. a žalovaným, ako aj existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy v dôsledku vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu. Nakoľko žalobca namietal platnosť dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu rozporu so zákonom, ako aj platnosť samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 1774426639, bola teda sporná výška sumy, ktorá by bola na základe dohody o zrážkach zo mzdy žalobcovi zrazená. Podľa súdu prvej inštancie existuje bezprostredne hroziaca ujma spočívajúca v tom, že zo mzdy žalobcu by bola zrazená vyššia suma ako tá, na ktorú má veriteľ žalobcu v skutočnosti nárok.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie konštatoval, že boli splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, a preto návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel.

4. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalovaný a namietal, že na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Poukázal na to, že žalobca a žalovaný uzatvorili samostatnú od zmluvy o úvere oddelenú dohodu o zrážkach zo mzdy. Žalobca ako priemerný spotrebiteľ samostatne podpísal aj body 3.3 a 3.4 dohody o zrážkach zo mzdy, podľa ktorých banka a dlžník vyhlásili, že si riadne prečítali znenie tejto dohody, že v plnom rozsahu porozumeli jej obsahu, ktorý je pre nich dostatočne zrozumiteľný a určitý, že vyjadruje ich slobodnú a vážnu vôľu prostú akýchkoľvek omylov a že nebola uzavretá ani v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok. Podľa žalovaného dohoda spĺňa aj všetky predpísané náležitosti, ako ich predpisuje ust. § 551 Občianskeho zákonníka. Poukázal tiež na to, že dohoda spĺňa predpoklady platnosti a v zmysle § 5a zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pričom žalobca tieto skutočnosti ani nepopiera, keďže jeho argumentácia smeruje voči dohodám o zrážkach ako takým, ktoré označuje za neprijateľné, pričom vôbec neskúma predpoklady platnosti ani ich nepopiera vo vzťahu priamo k žalovanej dohode. Ďalej žalovaný namietal, že žalobca do dnešného dňa neuhradil ani len istinu úveru a vzhľadom na túto skutočnosť neexistuje žiaden naliehavý právny záujem, pre ktorý je vo veci nevyhnutné vydať neodkladné opatrenie. Má za to, že naliehavý právny záujem je na strane žalovaného, nakoľko sa domáha uplatnenia dlžnej sumy z dôvodu, že žalobca, ktorý je zároveň aj dlžníkom, neplní to, k čomu sa dobrovoľne zaviazal uzavretím zmluvy, a teda vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. Zdôraznil, že dohoda o zrážkach zo mzdy je dovolená aj v spotrebiteľských vzťahoch, keďže právna úprava povoľuje inštitút dohody o zrážkach zo mzdy ako štandardný spôsob zabezpečenia záväzku. V tejto súvislosti poukázal aj na závery Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 11/2016, podľa ktorého: „...termín ochrana spotrebiteľa sa vo svojom štandardnom význame vzťahuje na nekalé podmienky. Ochrana spotrebiteľa pri neprijateľných podmienkach vychádza z nerovnakej vyjednávacej pozície spotrebiteľa už na začiatku vytvárania zmluvného vzťahu. Z toho vychádza vnútroštátne právo, ako aj smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských sporoch. Veriteľ si vzhľadom na svoju faktickú silu môže presadiť do zmluvy rôzne asymetrické podmienky, následne si ich uplatňovať a spotrebiteľ si toho nemusí byť vedomý. Ide tu v širšom slova zmysle vlastne o zneužívajúce konanie veriteľa v rozpore s dobrými mravmi, takže zásah súdu ex offio pri nekalých podmienkach podobne ako v nemeckej judikatúre vychádza v podstate z § 39 Občianskeho zákonníka, resp. z verejného poriadku. Mnohé, určite závažné argumenty národnej rady sa vzťahujú na zmluvnú fázu vzťahu veriteľ - spotrebiteľ. Z týchto príkladov vyplýva, že národná rada chcela udeliť dlžníkom akési procesné odpustenie dlhu, ale počínala si pritom zjednodušujúco a v tomto zmysle svojvoľne, pretože premlčanie nie je kľúčovým medzníkom medzi oprávnenými a neoprávnenými dlžobami, a nie každý dlh musel pochádzať z emotívnych príkladov, ktoré národná rada predložila. Spotrebiteľom môže byť napríklad advokát proti veriteľovi, ktorý je obuvníkom.“ Žalovaný mal za to, že súd prvej inštancie pochybil, ak tvrdí, že preukázal potrebu nariadenia neodkladného opatrenia. Navrhol, aby odvolací súd predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnuté uznesenie na základe podaného odvolania žalovaným v rozsahu danom ustanovením § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP) napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 17.03.2017 uzavretej medzi spoločnosťou X. B., T. a žalobcom do právoplatnosti skončenia veci samej, postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Výroku II., ktorým súd prvej inštancie uložil zamestnávateľovi žalobcu TELETANDEM GM, s. r. o., so sídlom Žilina, Dedinská 74 povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy z dohody o zrážkach

zo mzdy uzavretej dňa 17.03.2017 medzi spoločnosťou X. B., T. a žalobcom, sa nedotkol, keďže tento výrok nebol napadnutý odvolacími námietkami.

6. Odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Podľa ustanovenia § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa ustanovenia § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa ustanovenia § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

10. Podľa ustanovenia § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Posúdením skutočností, ktoré boli v konaní doposiaľ osvedčené, dospel odvolací súd k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia výrokom I. voči žalovanému súdom prvej inštancie vo veci bolo opodstatnené.

12. Neodkladné opatrenie v sporovom konaní možno nariadiť len na návrh. Vecne príslušný na konanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je súd prvej inštancie. Neodkladné opatrenie môže nariadiť súd pred začatím konania, počas konania alebo po skončení konania. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Zo skutočností uvedených žalobcom v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako i z obsahu spisu a listín predložených žalobcom v predmetnom spore, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa uloženia žalovanému povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, sú vecne správne, preto ich potvrdil. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď mal za to, že žalobca preukázal potrebu bezodkladne upraviť pomery strán sporu. Odvolací súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie je možné vydať v prípade, ak sú osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako aj osvedčené, že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, keď bez okamžitej a dočasnej úpravy pomerov by bolo právo strany sporu ohrozené. Žalobca tieto základné atribúty dôvodnosti úpravy formou neodkladného opatrenia osvedčil predložením žiadosti žalovaného adresovanej zamestnávateľovi žalobcu na vykonávanie zrážok zo mzdy. Žalobca teda osvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, a preto bol daný dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolací súd konštatuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím prostriedkom na zabezpečenie peňažnej pohľadávky len v prípade, že medzi účastníkmi existuje platný záväzkový vzťah, z ktorého táto pohľadávka vznikla. Dohoda o zrážkach zo mzdy veriteľovi spotrebiteľa umožňuje, aby predložil dohodu o zrážkach zo mzdy zamestnávateľovi spotrebiteľa bez toho, aby pred tým prebehlo súdne konanie a začalo exekučné konanie. Tento inštitút bol v spotrebiteľských veciach štandardne využívaný, nakoľko veriteľovi spotrebiteľa postačovalo predložiť dohodu o zrážkach zo mzdy zamestnávateľovi spotrebiteľa a zamestnávateľ bol povinný zrážky zo mzdy vykonávať bez ohľadu na to, že neboli priznané rozhodnutím súdu. Povinnosť vykonávať zrážky zo mzdy bola u zamestnávateľa daná bez ohľadu na to, či spotrebiteľ (zamestnanec) mal voči nárokom veriteľa námietky alebo nie. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení, ako i zo skutočností uvedených žalobcom v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a z obsahu spisu, odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. je potrebné ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

14. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy na základe inkorporovanej dohody o zrážkach zo mzdy

zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad a žalovaný takéto obmedzenie musí zniesť.

15. Odvolací súd tiež konštatuje, že neodkladné opatrenie musí byť v súlade so zásadou proporcionality, čo znamená, že nemožno vytvoriť nenávratný a nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch medzi stranami sporu, a že na základe neodkladného opatrenia nevznikne neprimeraná ujma stranám sporu. Dočasným nevykonávaním zrážok zo mzdy sa ale nevytvorí nenávratný a nenapraviteľný stav vo vzťahu k žalovanému ako oprávnenej osobe z danej zmluvy nevznikne nenapraviteľná ujma, keďže táto spoločnosť má možnosť uplatňovať svoje nároky súdnou cestou.

16. Za týchto okolností sa javí neodkladné opatrenie ako jediný efektívny prostriedok ochrany do času, kým súd prvej inštancie vo veci samej nevykoná súdnu kontrolu, a to aj z hľadiska rešpektovania spotrebiteľského práva.

17. Nariadené neodkladné opatrenie má dočasný charakter. Platí len do rozhodnutia súdu vo veci samej a obmedzenia žalovaného, ktoré sú dôsledkom nariadeného neodkladného opatrenia, považuje odvolací súd za primerané.

18. O nároku na náhradu trov tak prvostupňového, ako aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodne súd prvej inštancie pri konečnom rozhodnutí vo veci samej.

19. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)